

J.nr.
Ref. trmao/sepza
Den 2. november 2022

Høringsnotat vedr. udkast til bekendtgørelse om kystvandråd

Officiel titel: Bekendtgørelse om kystvandråd

Bekendtgørelsen vedrører nedsættelsen af kystvandråd for kystvande, som udgør en del af implementeringen af Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug af 4. oktober 2021. Yderligere materiale vedr. nedsættelse af kystvandråd kan læses på mst.dk.

Bekendtgørelsen blev i udkast sendt i ekstern høring den 22.08.2022 med frist for afgivelse af høringssvar den 07.10.2022.

Miljøministeriet har modtaget høringssvar fra 11 organisationer, kommuner og virksomheder:

Følgende 9 høringssvar har fremsendt bemærkninger til udkastet til bekendtgørelse:

Danske Havne
Danske Regioner
Roskilde Kommune
Kommunernes Landsforening
Danmarks Jægerforbund
Danmarks Naturfredningsforening
Danmarks Sportsfiskerforbund
Landbrug & Fødevarer
Stevns Kommune

Følgende 2 høringssvar har oplyst, at de ingen bemærkninger har til udkastet til bekendtgørelse:

Dansk Meteorologiske Institut
Friluftsrådet

Høringssvarene har berørt følgende punkter:

1. Deltagelse i projektet
2. Tidsfrister for projektet
3. Organisering af kystvandrådene
4. Ansøgningsproces og vejledning til projektet

I det følgende gennemgås høringssvarene, idet Miljøstyrelsen har sammenfattet de væsentligste bemærkninger fra de enkelte høringssvar. Miljøministeriets kommentarer hertil er anført i kursiv.

Høringssvarene er kun gengivet i hovedtræk. For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til de fremsendte høringssvar, som kan ses på Høringsportalen.

Bemærkninger til udkastet:

Ad 1:

Sammenfatning

Danske Havne bakker op om kystvandrådene og bemærker, at erhvervsorganisationen er et relevant potentielt medlem af et kystvandråd og gerne vil inviteres ind i et kommende kystvandråd.

Miljøministeriet takker for høringssvaret og påpeger, at Danske Havne har mulighed for at anmode de relevante kommuner, hvis Danske Havne ønsker at deltage i de konkrete kystvandråd, der nedsættes.

Ad 2:

Sammenfatning

Danske Regioner bemærker, at deres deltagelse i kystvandråd kunne være relevant, hvis miljøfremmede stoffer og klimatilpasning var centrale emner i kystvandrådernes arbejde.

Miljøministeriet bemærker, at fokus for kystvandrådende arbejde vil være at klarlægge væsentlige påvirkninger, der medfører manglende målopfyldelse og komme med forslag til indsatser for at imødegå disse påvirkninger. Derudover kan Miljøministeriet oplyse, at Danske Regioner godt kan være medlem af kystvandråd og opfordrer i den forbindelse Danske Regioner til at anmode de relevante kommuner, hvis Danske Regioner ønsker at deltage i de konkrete kystvandråd, der nedsættes.

Ad 3:

Sammenfatning

Roskilde Kommune bakker op om kystvandrådene, men påpeger, at tidsfristen for at udarbejde og indsende ansøgninger har været for kort. Kommunen opfordrer til, at gode erfaringer og ny viden fra de nedsatte kystvandråd udbredes til øvrige relevante kystvande og kommuner.

Miljøministeriet påpeger, at ansøgningsperioden ikke blev længere for at prioritere tid til kystvandrådernes opgaveudførelse, da kystvandrådernes output indgår som en del af Second Opinion, som skal afsluttes i 2023/24.

Derudover påpeger Miljøministeriet, at en del af arbejdet i kystvandrådene er at udarbejde en evaluering af projektet, heriblandt kystvandrådernes arbejdsproces og evt. andre relevante bidrag til brug for det videre arbejde med lokal inddragelse. Dette bidrag vil indgå i en sammenfatning af kystvandrådernes arbejde, der udarbejdes efter kystvandrådernes arbejde er afsluttet og tjener bl.a. det formål, at gode erfaringer og ny viden kan videreformidles til andre relevante aktører.

Ad 4:

Sammenfatning

Kommunernes Landsforening (KL) bakker op om kystvandrådene, men påpeger dog, at tidsplanen for kystvandrådernes arbejde er stram. KL anerkender, at det skal gå hurtigt, men finder det særdeles uhensigtsmæssigt, at høring og ansøgningsrunde ligger samtidig.

KL påpeger, at det er vigtigt med inddragelse af lokal viden og lokal forankring samt koordinering af konkrete indsatser vedr. nationale målsætninger og direktivforpligtelser vedrørende vand, natur og klima. Organisationen opfordrer derfor til, at kommende rådsopgaver skal kunne forankres i

vandoplands-styregrupperne (VOS'erne), da VOS'erne påtænkes udvidet til at omfatte en bredere kreds af aktører og et bredere opgaveansvar.

KL påpeger, at det ikke fremgår af bekendtgørelsens §§ 7 og 8, hvis de faktiske udgifter overstiger tilskuddet, men kun fremgår hvordan sekretariatskommune skal tilbagebetale overskydende del af det forudbetalte udgiftsbeløb. KL opfordrer til, at bekendtgørelsen suppleres med en mulighed for at indsende ændringsansøgninger, hvis der viser sig behov for at søge om forhøjelse af det ansøgte tilskud.

Miljøministeriet påpeger, at ansøgningsperioden ikke blev længere for at prioritere tid til kystvandrådenes opgaveudførelse, da kystvandrådenes output indgår som en del af Second Opinion, som skal afsluttes i 2023/24.

Miljøministeriet påpeger, at ansøgers budget for opgaveudførelse er et af de parametre, som der kan lægges vægt på i forbindelse med udvælgelse af kystvandråd, hvorfor det efterfølgende ikke er muligt at tildele flere midler, end der ansøges om i første omgang. Miljøministeriet vurderer, at tidsrammen ikke giver mulighed for en supplerende ansøgningsrunde for flere midler.

Kystvandrådendes primære opgave vil være at vurdere de væsentligste påvirkninger af vandområderne og på baggrund af lokal viden komme med forslag til indsatsprogram, der evt. kan indgå i et genbesøg af vandområdeplanene. VOS'erne opgaver har hidtil adskilt sig herfra ved det at de har haft til opgave at implementere det indsatsprogram, der er vedtaget i vandområdeplanerne.

Ad 5:

Sammenfatning

Danmarks Jægerforbund bakker op om kystvandrådene, som organisationen gerne bidrager til. Danmarks Jægerforbund undrer sig over, at kystvandrådene kun oprettes i få udvalgte kommuner, da de finder kystvandråd relevante i næsten alle kystnære områder. Hertil påpeger Danmarks Jægerforbund, at alle ansøgninger om nedsættelse af kystvandråd bør blive godkendt.

Miljøministeriet gør opmærksom på, at projektet Lokalt funderede analyser (kystvandråd) er et pilotprojekt, som er igangsat i regi af Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug med en økonomisk ramme, som understøtter nedsættelse af 3-5 kystvandråd, og som bl.a. skal indsamle erfaringer i forhold til, om kystvandrådene kan bidrage med lokal viden og sammen med anerkendte eksperter kan klarlægge kystvandets væsentligste udfordringer for at opnå målopfyldelse samt udarbejde kvalificerede forslag til et indsatsprogram, der sikrer målopfyldelse i kystvandet jf. EU's vandrammedirektiv. Erfaringerne fra projektet kan danne grundlag for en videre drøftelse af konceptet i forhold til den fremtidige vandplanlægning.

Ad 6:

Sammenfatning

Danmarks Naturfredningsforening (DN) bakker op om kystvandrådene, men påpeger samtidig, at etableringer og nedlæggelser af råd med fokus på vandløb og kystvand med stor sandsynlighed udtrætter og fører til tab af engagement hos de lokale interessenter, især hvis arbejdet i rådene ikke fører til synlige resultater i de endelige statslige vandområdeplaner. DN påpeger, at tidsplanen for kystvandrådenes arbejde er stram og forventer derfor, at der kun oprettes kystvandråd steder, hvor der allerede eksisterer et godt interessentsamarbejde. Derudover anmoder DN om, at kystvandrådenes tidsfrister forlænges, hvis Folketingsvalget medfører en udskydelse af nedsættelse af kystvandrådenes.

Danmarks Naturfredningsforening opfordrer til, at rådene har færre medlemmer end de 20 tilladte, da store fora ikke er effektive og leveringsdygtige inden for den stramme tidsfrist. DN bemærker, at der ikke er specificeret en procedure for hvordan, kystvandrådene når frem til anbefalinger til VP3, hvilket forventes at give anledning til betydelige problemer i rådene. DN vil opfordre sine lokale afdelinger til at deltage i kystvandrådene, hvor de oprettes, men ikke til, at de lokale afdelinger selv opfordrer til, at kystvandråd nedsættes, med mindre de allerede indgår i et velfungerende lokalt interessentsamarbejde om kystvandsproblematikken.

Miljøministeriet er opmærksom på afhængigheden af frivilliges engagement.

Miljøministeriet er opmærksom på, at kystvandrådernes arbejde forudsættes gennemført inden for en tidsbegrænset periode, da kystvandrådernes output vil indgå som en del af Second Opinion i genbesøget 2023/24.

Miljøministeriet kan oplyse, at eksisterende samarbejder er en parameter i udvælgelsesprocessen af deltagere for at indhente mest muligt erfaring ind i kystvandrådene.

Miljøministeriet vurdering ud fra tidligere arbejde med vandløbsvandråd er, at der generelt har været en positiv tilbagemelding på vandrådsarbejdet i forbindelse med VP3.

Miljøministeriet kan oplyse, at processen omkring vandråd i vandløb er blevet evalueret af Aarhus Universitet, hvoraf det fremgår, at tidsrammen var et emne, som blev nævnt af mange vandrådsmedlemmer, men samtidig har denne specifikke tidsramme også været fremmende for proces og stillingtagen i og med, at man har holdt fokus på opgaven og leveret resultater.

Evalueringerne fremgår af <https://dcapub.au.dk/djfpublikation/djfpdf/DCArapport153.pdf> samt https://mst.dk/media/118768/endelig-version-af-vandraadsevaluering-06_12_2015.pdf

Folketingsvalget i efteråret 2022 har medført at tidsplanen for kystvandrådernes arbejde justeres således at kystvandrådene nedsættes primo februar 2023 og frem til 31. december 2023.

Miljøministeriet bemærker, at kystvandrådene kan bestå af op til 20 medlemmer, det er således ikke et krav om, at der skal være 20 medlemmer, men et maksimum.

Kystvandrådene skal først og fremmest bidrage med lokal viden og har til opgave sammen med anerkendte eksperter at klarlægge kystvandets væsentligste udfordringer for at opnå målopfyldelse samt udarbejde kvalificerede forslag til et indsatsprogram, der sikrer målopfyldelse i kystvandet jf. EU's vandrammedirektiv. Projektet opfordrer til, at sekretariatskommune og kystvandråd vælger den arbejdsproces, de vurderer bedst egnet for at udføre opgaven.

Ad 7:

Sammenfatning

Danmarks Sportsfiskerforbund (DSF) påpeger vigtigheden ved bred lokal inddragelse og klare ens rammer og grundlag for kystvandrådernes arbejde tidligt i arbejdsprocessen. Derfor støtter DSF op om Miljøstyrelsens tilbud om præsentation af projektet for rådene.

Danmarks Sportsfiskerforbund opfordrer til, at rådene har færre medlemmer end de 20 tilladte, da mindre fora vil kvalificere proces og resultaterne. Samtidig peger DSF ud fra tidligere vandrådserfaring på en frygt for politiske interessekonflikter i råd med 20 medlemmer.

Danmarks Sportsfiskerforbund påpeger bekymring for, at kystvandrådernes output ikke vil blive brugt efter, rådene ophører.

Danmarks Sportsfiskerforbund foreslår, at der dannes nye permanente råd i stedet for vandløbsråd og kystvandsråd med korte levetider. De permanente råd skal stå til rådighed ved indkaldelse til f.eks. udarbejdelse af regulativer, placering af virkemidler og skal være et råd, der arbejder med helhedstækning i vandløbssystemer og klimatiltag. DSF anslår, at sådanne permanente råd også vil være bedre investering i lokalt inddragelse for en landsdækkende grøn organisation som DSF.

Til sidst bemærker DSF, at de forventer at deltage som medlemmer i de udvalgte vandområder i projektet.

Miljøministeriet bemærker, at sekretariatskommunerne og kystvandrådene er velkomne til at gøre brug af Miljøstyrelsens tilbud om introduktion til projektet og tilbud om beregninger af indsatser under og efter kystvandrådernes arbejdsproces.

Miljøministeriet bemærker, at kystvandrådene kan bestå af op til 20 medlemmer, det er således ikke et krav om, at der skal være 20 medlemmer, men et maksimum.

Miljøministeriet kan oplyse, at processen omkring vandråd i vandløb er blevet evalueret af Aarhus Universitet, hvoraf det fremgår, at den stramme tidsramme og tidsnød var et emne, som blev nævnt af mange vandrådsmedlemmer, men samtidig har denne specifikke tidsramme også været fremmede for proces og stillingtagen i og med, at man har holdt fokus på opgaven og leveret resultater.

Evalueringerne fremgår af <https://dcapub.au.dk/djfpublikation/djfpdf/DCArapport153.pdf> samt https://mst.dk/media/118768/endelig-version-af-vandraadsevaluering-06_12_2015.pdf

Ad 8: Miljøministeriet kan oplyse, at sekretariatskommunerne og kystvandrådernes output forventes at blive brugt både ved Second Opinion til genbesøget af landbrugsaftalen 2023/24, og deres forslag til indsatsprogram kan, hvis kystvandrådene ønsker det, også komme med i teknisk indarbejdelse i genbesøget af Vandområdeplanerne 2021-2027.

Miljøministeriet bemærker, at projektet Lokalt funderede analyser er et pilotprojekt fra Aftale om grøn omstilling af dansk Landbrug 4.10.2021 under Second Opinion. Projektet er sat til at etablere 3-5 kystvandråd og evaluere processen for kystvandrådernes opgaveudførelse. Således rummer projektets rammer ikke mulighed for at etablere permanente råd.

Sammenfatning

Landbrug & Fødevarer (L&F) bakker op om kystvandrådene og fremhæver især behovet for at se på flere presfaktorer og marine virkemidler i kystvandene. Interesseorganisationen påpeger, at ordlyden i vejledningens afsnit 2.2. vedr. kystvandrådernes indsatsprogram bør ændres, så den indeholder en større grad af frivilligheden i forhold til indsendelse af indsatsprogram. Ligeledes påpeger interesseorganisationen, at der i hele vejledningen bør være tydeligheden omkring, at indsatsbehov og virkemidler ikke kun er funderet i kvælstofvirkemidler. Interesseorganisationen bemærker til afsnit 4, at formuleringen bør ændres, da sekretariatskommunen selv indgår i kystvandrådene. Interesseorganisationen påpeger, at det er beskrevet i vejledningens afsnit 4.1, at sekretariatskommunerne indgår i styregruppen for kystvandrådene, men at denne organisering ikke er beskrevet i figuren og i kommissoriet for Second Opinion.

Interesseorganisationen bemærker, at kystvandrådenes indsatsprogrammer i bekendtgørelsens § 1 beskrives som værende supplerende i forhold til vandområdeplanerne, og der bør ske en sproglig præcisering, så der ikke er tvivl om, at kystvandrådenes indsatsplaner ikke skal forudsætte en gennemførelse af vandområdeplanerne i deres aktuelle form men indeholde indsats, der i sig selv vil føre til målopfyldelse.

I forhold til L&Fs bemærkninger om § 1 i Bekendtgørelsen bemærkes, at indsatsprogrammerne består af grundlæggende og supplerende foranstaltninger (indsatser). Grundlæggende foranstaltninger er ufravigelige krav, der følger af EU-lovgivning samt kontrol- og godkendelsesmekanismer. De grundlæggende foranstaltninger er minimumskrav, der skal gennemføres. Supplerende foranstaltninger kan omvendt frit vurderes og sammensættes alt efter, hvad der er nødvendigt. Kystvandrådene kan derfor alene vurdere supplerende foranstaltninger. Hvis en supplerende foranstaltning fuldt ud vil kunne erstatte en anden supplerende foranstaltning, vil behovet for den foranstaltning ophøre, og foranstaltningen vil kunne udskiftes alt efter politisk beslutning. Der er dermed ikke grundlag for en præcisering af bekendtgørelsen.

Det er korrekt, at det er kystvandrådenes indsatsplaner, der fremsendes til ministeren som den konkluderende del af rådernes rådgivning til kommunerne.

I forhold til vejledningen til arbejdet med Lokalt funderede analyser, der ikke har været omfattet af høringen, bemærker Miljøministeriet, at ordlyden i vejledning til opgaven ikke må skabe forvirring om kystvandrådenes rolle i forhold til sekretariatskommunen samt heller ikke skabe forvirring om udarbejdelse og indsendelse af leverancerne. Miljøministeriet tager L&Fs nedslag i vejledningsteksten til efterretning i videre dialog med kystvandrådene.

Ad: 9:

Sammenfatning

Stevns Kommune bemærker, at tidsplanen for nedsættelsen af kystvandråd er meget komprimeret, og der er for kort frist mellem bekendtgørelsens foreslåede ikrafttrædelsesdato den 31. oktober 2022, frist for at oprette et kystvandråd den 15. november 2022 og fristen for ansøgning om midler den 30. november 2022, idet de fleste deltagere i kystvandrådene vil have behov for 2-4 uger til at udpege repræsentanter for arbejdet, ligesom sekretariatsbetjeningen af kystvandrådet i de fleste tilfælde vil skulle aftales indbyrdes mellem flere kommuner.

Bekendtgørelsen om kystvandråd blev sendt i høring den 22. august 2022 samtidig med, at der blev annonceret mulighed for at ansøge om at komme i betragtning ift. nedsættelsen af et sådan kystvandråd. Det er nemlig selve nedsættelsen af de efter en ansøgningsproces udvalgte kystvandråd, som bekendtgørelsen omhandler.

Derfor er der også på høringsportalen gjort opmærksom på, at det samlede materiale inkl. information om ansøgningsproces kan findes på MST's hjemmeside (<https://mst.dk/naturvand/vandmiljoe/vandomraadeplaner/vandomraadeplanerne-2021-2027/kystvandraad-2022-2023/>), ligesom MST udsendte nyhed om mulighederne samme dag (<https://mst.dk/service/nyheder/nyhedsarkiv/2022/aug/miljoestyrelsen-aabner-for-ansoegninger-til-nedsaettelse-af-kystvandraad/>).

Ansøgningen om at komme i betragtning som kystvandråd skal bl.a. indeholde information om rådets foreslåede sammensætning, samt et budget, og der er ansøgningsfrist fredag den 7. oktober 2022. Fristen for indsendelse af yderligere materiale skal ses i det lys.

Folketingsvalget i efteråret 2022 har medført at tidsplanen for kystvandrådenes arbejde justeres således at kystvandrådene nedsættes primo februar 2023 og frem til 31. december 2023.